

In loving memory of Yosef Hirsh ז"ל
on the occasion his 12th Yahretzeit
לעייני יוסף טוביה ז"ל בן ישראל אריה יב"ח

ויקרא פרק כה פסוק א

וידבר יקוק אל משה בהר סיני לאמר:

רש"י

בהר סיני - מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצות נאמרו מסיני, אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני, כך שנויה בתורת כהנים. ונראה לי שכך פירושה לפי שלא מצינו שמיטת קרקעות שנשנית בערבות מואב במשנה תורה, למדנו שכללותיה ופרטותיה כולן נאמרו מסיני, ובא הכתוב ולמד כאן על כל דבור שנדבר למשה שמסיני היו כולם כללותיהן ודקדוקיהן, וחזרו ונשנו בערבות מואב:

מסכת זבחים דף קטו ע"ב

דתניא, ר' ישמעאל אומר: כללות נאמרו בסיני, ופרטות באהל מועד; ר"ע אומר: כללות ופרטות נאמרו בסיני, ונשנו באהל מועד, ונשתלשו בערבות מואב.

רש"י

כללות נאמרו בסיני - כגון מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו וגוי' ולא נתפרשו הלכות עולה ושלמים שם. **ופרטות באהל מועד** - לאחר שהוקם המשכן נאמרה ת"כ למשה ושם נתפרשו והפשיט ונתח לרבי ישמעאל שמעיי דעולה שהקריבו בסיני לא הוטענה הפשט וניתוח. **נשתלשו בערבות מואב** - משנה תורה שחזר משה ואמרה להם על הסדר כדכתיב (דברים א) בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה וגוי'.

ויקרא פרק ז פסוק לח

אֲשֶׁר צִוְּהָ יְקוּק אֶת מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי בְּיוֹם צִוּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת קַרְבְּנֵיהֶם לִיקוּק בְּמִדְבַר סִינַי:

המב"ל

אשר צוה ה' את משה בהר סיני - על דרך רבותינו (תורת כהנים בהר פרשה א א) כי כל המצות נאמרו למשה בהר סיני, כללותיהן ופרטותיהן ודקדוקיהן, ונשנו מהן באהל מועד, והנה מצות ויקרא שנויות:

ועל דרך הפשט, שיעורו אשר צוה ה' את משה בהר סיני וביום צוותו את בני ישראל במדבר סיני להקריב את קרבניהם לה', כי צוה במלואים בהר סיני וכן בעולה וחטאת, וצוה במנחה ואשם ובזבחי השלמים במדבר סיני באהל מועד:

ויתכן כי טעם **בהר סיני**, במקום הזה לפני הר סיני, והוא באהל מועד, וכן עולת תמיד העשויה בהר סיני (במדבר כח ו), כי איננו בהר ממש, כי עולת תמיד לא התחילו בה רק באהל מועד, דכתיב וזה אשר תעשה על המזבח וגוי' (שמות כט לח), וכן ויסעו מהר ה' (במדבר י לג), וכן רב לכם שבת בהר הזה (דברים א ו): והטעם בכל אלה, כי ישראל חנו לפני הר סיני בקרוב לו, דכתיב (שמות יט ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, ושם עמדו עד נסעם משם למדבר פארן. והנה עשו אהל מועד והקימו אותו לפני ההר במזרחו, ושם התחילו בעולת התמיד, ובשנה השנית נצטוו על הדגלים והעמידו האהל בתוך המחנות בנסעם. ולפיכך אמר הכתוב בכאן כי זאת התורה לעולה ולכל הקרבנות שצוה השם בהר סיני ביום צוותו במדבר סיני, יגיד כי היה בהר סיני ובמדבר סיני, להודיע שלא היתה בהר ממש במקום הכבוד ששם דיבר עמו עשרת הדברות, ולא במדבר סיני אחרי שנסעו מלפני ההר, אבל היה במדבר סיני (מלפני) [לפני] ההר, בתחומו וקרוב לו, ושם אהל מועד. כמו שאמר בתחילת הענין (לעיל א א) ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד, הודיע אותנו עתה מקום אהל מועד: